

11.11.2013

Kj/27

§ 1191

**V 27.11.2013, Stj /Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite
käsityöpajatoiminnasta**

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 59 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan lakkautetun käsityöpajatoiminnan uudelleen käynnistämistä esimerkiksi eri hallintokuntien yhteishankkeena sekä käsityöpajassa valmistettujen leikki- ja koirapuistoihin sijoitettujen puutuotteiden kunnostamista.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vuonna 2010 valmistuneen konsulttiselvityksen ja sosiaalivirastossa tehdyn kannattavuustarkastelun perustella käsityöpaja lakkautettiin 1.8.2011 lukien ja sen toimintoja yhdistettiin osittain työhönkuntoutusyksikköön.

Veistosten valmistus on ammattityötä ja se vaatii paljon ohjaajaresursseja. Käsityöpajatoimintana se ei ole kannattavaa. Työhönkuntoutusyksikköä on kehitetty kuntoutuksellisen toiminnan

suuntaan, mikä on samalla merkinnyt tuotannollisen toiminnan vähentämistä. Nykyisiä pieniä puuveistoksia pystytään kunnostamaan Pakilan työkeskuksessa. Viheralueiden ylläpidon yhteydessä rakennusvirastolla on mahdollisuus järjestää veistosperinteelle jatkuvuutta. Staran rakennustekniikan konepajalla on puutyöyksikkö, joka on erikoistunut mm. mittatilaustuotteiden, kalusteiden sekä erilaisten puurakenteiden tekemiseen ja korjaamiseen sekä erikoispuusepän töihin. Yksikkö voi pienessä määrin muun toiminnan salliessa toteuttaa yksittäisiä käsityöpajatoiminnan hankkeita.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Hallintokeskus

Päätöshistoria

Teknisen palvelun lautakunta 26.09.2013 § 168

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää lakkautetun käsityöpajatoiminnan uudelleen käynnistämistä esim. eri hallintokuntien yhteishankkeena sekä käsityöpajan tekemien leikki- ja koirapuistoissa olevien puutuotteiden kunnostamista.

Käsityöpaja perustettiin vuonna 1991 rakennusviraston silloisen ympäristötuotannon osastolle tukityöllistettyjen ja työkontoutettavien työpaikaksi. Myöhemmin toiminta siirrettiin rakennusvirastosta sosiaalivirastoon, jossa se lakkautettiin vuonna 2011.

Stara on nettobudjetoitu virasto, jonka lähes koko toiminta perustuu kaupungin virastojen ja laitosten toimeksiantoihin. Nykyiset toimitilat sekä henkilö- ja koneresurssit on suunniteltu palvelemaan nykyisiä

asiakkaita ja heidän tarpeitaan eivätkä ne mahdollista esitetyn mukaista käsityöpajatoimintaa. Myöskään toiminnan laajentaminen ei nykyisessä taloudellisessa tilanteessa Staran tulostavoitteet huomioiden ole mahdollista.

Staran rakennustekniikan konepajalla on puutyöyksikkö, joka on erikoistunut mm. mittatilaustuotteiden, kalusteiden sekä erilaisten puurakenteiden tekemiseen ja korjaamiseen sekä erikoispuusepän töihin. Staran rakennustekniikka voi pienissä määrin muun toiminnan salliessa toteuttaa yksittäisiä käsityöpajatoiminnan piiriin kuuluvia hankkeita. Nämä työt toteutettaisiin jo olemassa olevalla työvoimalla.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Kari Haapaniemi, yksikönjohtaja, puhelin: +358931039630
kari.haapaniemi(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 27.8.2013

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään mm., että kaupunki selvittää, millä keinoin käsityöpajan veistoksia voitaisiin kunnostaa, pitää kaupunkitilassa ja tehdä lisää. Myös käsityöpajatoiminnan käynnistämistä uudelleen esimerkiksi hallintokuntien yhteishankkeena esitetään.

Käsityöpaja siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta sosiaaliviraston Työhönkuntoutusyksikköön 1.1.2009. Keväällä 2010 valmistui ulkopuolisen konsulttiyhtiön selvitys, jossa tarkasteltiin sosiaaliviraston pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työhönkuntoutukseen liittyviä työkeskus- ja työpajatoimintoja sekä opetusviraston nuorten työpajatoimintoja. Konsulttiselvityksessä suositeltiin mm. seuraavaa: "Käsityöpaja on toiminnan sisällön näkökulmasta vahvasti vaativiin erikoistuotteisiin painottunut. Sen asema osana valmentavaa ja kuntouttavaa toimintaa on epäselvä. Tämän vuoksi tulisi harkita Käsityöpajan toiminnan lakkauttamista itsenäisenä toimintana ja sen sulauttamista osaksi työhönkuntoutuksen muuta toimintaa."

Kuntouttava työtoiminta tuli lainsäädäntömuutoksen myötä 1.1.2010 alkaen velvoittavaksi myös yli 25-vuotiaille. Työhönkuntoutusyksikköä on kehitetty kuntoutuksellisen toiminnan suuntaan, mikä samalla on merkinnyt tuotannollisen toiminnan vähentämistä.

Mm. edellä kuvatuista syistä ja kustannussyistä sosiaalivirasto on katsonut tarkoituksenmukaiseksi lakkauttaa Käsityöpajan alayksikön ja

on yhdistänyt toimintoja osittain Työhönkuntoutusyksikköön 1.8.2011 lukien.

Yhteistyömahdollisuudet nykyisten puuveistosten kunnostamiseksi voidaan selvittää.

Lisätiedot

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 20.08.2013 § 324

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Käsityöpaja siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta osaksi sosiaaliviraston työhönkuntoutusyksikköä 1.1.2009. Siirron jälkeen toteutettiin talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla ulkopuolinen konsulttiselvitys. Sen tuloksena käsityöpaja lakkautettiin 1.8.2011.

Rakennusvirasto käytti käsityöpajan tuotteita kaupungin yleisillä alueilla, erityisesti puistoissa. Käsityöpajan toteuttamat, sijoituspaikkaansa kommentoivat veistokset tuottavat iloa kaupunkilaisille ja vahvistavat alueellista identiteettiä ja ympäristön arvostusta. Leikkialueiden ja koira-aitausten puiset eläinhahmot ja kilpikonna-aiheiset ajoesteet ovat kaikkien helsinkiläisten tuntemia.

Yhteistyö toimintansa päättäneen käsityöpajan kanssa oli hedelmällistä. Rakennusviraston tilaamien uusien tuotteiden ja kunnostustöiden yhteenlaskettu arvo oli tuolloin vuositasolla noin 100 000 euroa.

Käsityöpaja kehitti ja ylläpiti suomalaista käsityöperinnettä. Pajan tuotteiden valmistus ja huolto vaatii erikoisosaamista, joka käsityöpajassa hallittiin. Ilman kunnostusta veistokset, leikkivälineet ja ajoesteet rapistuvat ja ne joudutaan poistamaan. Rakennusvirasto ottaa huomioon tämän veistosperinteen jatkumisen takaamisen ja ylläpidon järjestämisen järjestäessään viheralueiden ylläpitoa.

Kaupungin organisaatiossa veistosten huollon järjestämisestä vastaavia tahoja voivat olla sosiaali- ja terveysviraston Pakilan työkeskus, Uusix-verstaat ja Staran puutyöpaja.

Veistostuotannon käynnistäminen puolestaan vaatii joko käsityöpajan uudelleen käynnistämisen tai toiminnaltaan vastaavaan pajan synnyttämisen. Edellä mainitut tahot ovat avainasemassa harkittaessa käsityöpajan uudelleen perustamista.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuustoaloitteen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Käsittely

20.08.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Muutetaan päätösehdotuksen viidennen kappaleen kolmas virke kuulumaan seuraavasti: "Ilman kunnostusta veistokset, leikkivälineet ja ajoesteet rapistuvat ja ne joudutaan poistamaan."

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Ari Jääskö, sisustusarkkitehti, puhelin: 310 38289
ari.jaasko(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.08.2013 § 272

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Taustaa

Käsityöpaja siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta sosiaaliviraston työhönkuntoutusyksikköön 1.1.2009. Siirron jälkeen toteutettiin talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla ulkopuolinen konsulttiselvitys, jossa tarkasteltiin sosiaaliviraston pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työhönkuntoutukseen liittyviä työkeskus- ja työpajatoimintoja sekä opetusviraston nuorten työpajatoimintoja. Käsityöpajan toiminnasta Ramboll Oy:n tekemässä konsulttiselvityksessä suositellaan seuraavaa: "Käsityöpaja on toiminnan sisällön näkökulmasta vahvasti vaativiin erikoistuotteisiin painottunut. Sen asema osana valmentavaa ja kuntouttavaa toimintaa on epäselvä. Tämän vuoksi tulisi harkita Käsityöpajan toiminnan lakkauttamista itsenäisenä toimintana ja sen sulauttamista osaksi työhönkuntoutuksen muuta toimintaa."

Konsulttiselvityksen jälkeen sosiaalivirasto tutki tarkemmin mm. toiminnan taloudellista kannattavuutta, tuotevalikoimaa, työtehtävien vaativuutta sekä henkilöstön ja työntekijäasiakkaiden määrää. Selvityksen perusteella sosiaalivirasto katsoi tarkoituksenmukaiseksi lakkauttaa Käsityöpajan 1.8.2011 lukien ja yhdistää toimintoja osittain työhönkuntoutusyksikköön (sosiaalijohtajan päätös 7.1.2011).

Toiminnan sopivuus kuntouttavaksi työtoiminnaksi

Käsityöpajan työtehtävät muodostuivat seuraavista kokonaisuuksista: uusien puuveistosten plastinen veistäminen ja näyttelytyöt (45 %), vanhojen pajatuotteiden huolto ja kunnostus (40 %) sekä betoni- ja metallityöt (15 %). Plastinen veistäminen ja näyttelytyöt olivat vaativia työtehtäviä, joita tekivät vain ammattipuusepät. Korjaustöitä tekivät työllistetyt ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevat henkilöt, joilla oli jo kokemusta puutoista.

Käsityöpajassa tehtyjen veistostöiden ei voida katsoa kuuluvan sosiaali- ja terveystieteiden ydintehtäviin. Työhönkuntoutusyksikön tehtävänä on kuntouttavien sosiaalipalveluiden järjestäminen. Perustehtävänä ei ole tuotannollinen toiminta, vaan tuotanto kytkeytyy aina osatyökyisten ja vaikeasti työllistyvien kuntoutumiseen. Käsityöpajan työtehtävät eivät sovellu kuntouttavia työllistymispalveluja tarvitseville ammattitaidottomille asiakkaille, koska tehtävät työt vaatisivat erityistä ammattitaitoa.

Taloudelliset edellytykset

Käsityöpajan toiminnan kulut vuonna 2010 olivat 559 000 euroa ja tulot 223 000 euroa, joten alijäämäksi muodostui 336 000 euroa vuodessa. Edellisen vuoden alijäämä oli 281 000 euroa.

Työntekijäasiakkaita työpajalla oli vuonna 2010 yhteensä 24 henkilöä, joista puolet oli kuntouttavassa työtoiminnassa ja puolet työelämävalmennuksessa. Kerrallaan pajalle mahtui kuusi työntekijäasiakasta. Käsityöpajan toimintapäivän hinta vuonna 2010 oli 277 euroa/päivä. Työhönkuntoutusyksikön keskimääräistä toimintapäivän hinta vuonna 2010 oli 64 euroa/päivä.

Jos Käsityöpaja käynnistettäisiin alkuperäisessä muodossaan uudelleen, toiminnan kulut tulisivat olemaan arviolta 600 000 euroa vuodessa. Käsityöpajatoiminnan kuluja ei pystyttäisi kattamaan myyntituloilla, joten sosiaalipalveluna siitä tulisi kallista verrattuna olemassa olevaan palveluun.

Puuveistosten kunnostus

Rakennusvirasto vastaa puistokalusteidensa huoltamisesta ja kunnostamisesta. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus pystyy huoltamaan pienempiä puuveistoksia. Tilan puutteen takia Pakilan työkeskuksessa ei voida toteuttaa suurten puuveistosten, kuten isojen ulkoleikkivälineiden, korjausta. Korjattavaksi on saatu toistaiseksi muutama lahonnut veistos, joiden kunnostaminen on työläämpää ja kalliimpaa kuin uuden vastaavan tekeminen.

Käsityöpajan käynnistäminen yhteistyöhankkeena

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen mielestä yhteistyön tekeminen muiden hallintokuntien kanssa nykyisten puuveistosten kunnostustöiden osalta on kannatettavaa. Puuveistosten valmistusvastuuta lautakunta ei näe tarkoituksenmukaiseksi ottaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselle. Puuveistosten valmistaminen ei kuulu viraston ydintehtäviin. Käsityöpajatoiminta ei sovellu asiakkaiden kannalta kuntouttavana työtoimintana tehtäväksi työksi. Veistosten valmistus on ammattityötä ja vaatii paljon ohjaajaresursseja. Käsityöpajatoiminnan kuluja ei pystyttäisi kattamaan myyntituloilla, joten sosiaalipalveluna siitä tulisi kallista verrattuna olemassa olevaan palveluun."

Käsittely

20.08.2013 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Marko Rosenholm: Poistetaan lauseet:

(5) "Käsityöpajassa tehtyjen veistostöiden ei voida katsoa kuuluvan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ydintehtäviin."

(10) "Puuveistosten valmistusvastuuta lautakunta ei näe tarkoituksenmukaiseksi ottaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselle. Puuveistosten valmistaminen ei kuulu viraston ydintehtäviin."

Kannattajat: Hannu Tuominen

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen päätös syntyi seuraavan äänestyksen jälkeen:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Marko Rosenholmin tekemä ja jäsen Hannu Tuominen kannattama vastaehdotus

"Poistetaan lauseet:

(5) "Käsityöpajassa tehtyjen veistostöiden ei voida katsoa kuuluvan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ydintehtäviin."

(10) "Puuveistosten valmistusvastuuta lautakunta ei näe

tarkoituksenmukaiseksi ottaa sosiaali- ja terveystieteiden vastuulle.
Puuveistosten valmistaminen ei kuulu viraston ydintehtäviin."

Jaa-äännet: 7

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Jouko Malinen, Seija Muurinen,
Tuomas Nurmela, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen

Tyhjä: 3

Joonas Leppänen, Mikael Sjövall, Anna Vuorjoki

Poissa: 0

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Leila Palviainen, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leila.palviainen(a)hel.fi
Leena Luhtasela, työllistymisen tuen päällikkö, puhelin: 310 32501
leena.luhtasela(a)hel.fi